

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

ORDIN mun. Chișinău

„_____” _____ 2018

nr. _____

ÎNREGISTRAT:
Ministrul justiției
Victoria IFTODI

nr. ____ din _____

Cu privire la aprobarea Regulamentului de planificare a probațiunii

În temeiul art. 2⁵ alin. (2) din Legea nr. 8 din 14 februarie 2008 cu privire la probațiune (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 13-19, art. 29) și pct. 7 sbpct. 11) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698 din 30 august 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 335-339, art. 824),

ORDON:

1. Se aprobă Regulamentul de planificare a probațiunii (conform anexei).
2. Responsabil de asigurarea implementării prezentului ordin este Inspectoratul Național de Probațiune.
3. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Ministru

Victoria IFTODI

REGULAMENT de planificarea probațiunii

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament reglementează un complex de acțiuni de supraveghere, de asistență și consiliere a subiecților probațiunii în vederea realizării obiectivelor probațiunii.
2. Activitatea de supraveghere, de asistență și consiliere, se desfășoară în privința subiecților probațiunii, după cum urmează:
  - 1) minorii liberați de răspundere sau de pedeapsă penală (art. 54, 93 din Codul penal);
  - 2) persoanele liberate condiționat de răspundere penală (art. 59 din Codul penal);
  - 3) persoanele private de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate (art. 65 din Codul penal);
  - 4) persoanele private de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept (art. 65¹ din Codul penal);
  - 5) persoanele condamnate la muncă neremunerată în folosul comunității (art. 67 din Codul penal);
  - 6) persoanele condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei (art. 90 din Codul penal);
  - 7) persoanele condamnate cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare (art. 90¹ Codul penal);
  - 8) persoanele liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen (art. 91 din Codul penal);
  - 9) persoanele ce le-au fost înlocuită partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art. 92 din Codul penal);
  - 10) femeile gravide și persoanele care au copii în vârstă de până la 8 ani pentru care au fost amânată executarea pedepsei (art. 96 din Codul penal);
  - 11) persoanele amnistiate sau grațiate (art. 107 și 108 din Codul penal);
  - 12) persoanele eliberate din locurile de detenție care au solicitat asistență postpenitenciară.
3. În derularea activităților de supraveghere, de asistență și consiliere, biroul de probațiune conlucrează cu organele de drept, autoritățile publice locale și alte autorități și instituții publice, precum și cu organizațiile necomerciale în scopul planificării și exercitării măsurilor comune și a schimbului de informații pentru reintegrarea subiecților probațiunii în societate.
4. Inspectoratul Național de Probațiune este în drept să aprobe proceduri interne detaliate privind implementarea eficientă a prezentului Regulament.

II.ACTIVITĂȚI INIȚIALE

Secțiunea 1-a. Evidența

5.Temei de a lua la evidență subiectul probațiunii și dea iniția activitățile de probațiune, constituie următoarele acte:

- 1) hotărîrea instanței de judecată cu dispoziția de executare în baza căreia o persoană a fost liberată de pedeapsa penală sau de răspundere penală;
- 2) hotărîrea instanței de judecată cu dispoziția de executare în baza căreia o persoană a fost condamnată sau sancționată la muncă neremunerată în folosul comunității;
- 3) hotărîrea instanței de judecată cu dispoziția de executare în baza căreia o persoană a fost privată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, precum și persoanele private de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept;
- 4) decretul Președintelui Republicii Moldova cu privire la grațierea individuală aplicat persoanelor condamnate care își ispășesc pedeapsa privativă de libertate;
- 5) ordonanța procurorului prin care s-a suspendat condiționat urmărirea penală;
- 6) ordonanța procurorului prin care s-a aplicat măsurile de constrângere cu caracter educativ;
- 7) hotărîrea instanței de judecată privind aplicarea actului de amnistie.

6. Actul trebuie să fie semnat de persoanele responsabile și să nu conțină corectări și neclarități, precum și trebuie să fie aplicată ștampila în cazul hotărîrilor instanței de judecată.

7. În cazul depistării unor neclarități, biroul de probațiune se adresează instituției care a emis actul cu un demers cu privire la explicarea suspiciunilor și/sau neclarităților.

8. Biroul de probațiune, în termen de 5 zile din momentul recepționării actului, informează în scris instituția care a emis, despre luarea la evidență a subiectului probațiunii.

9. Temei de a lua la evidență persoanele care au solicitat asistență și consiliere postpenitenciară constituie cererea/acordul de asistență psihosocială.

10. Evidența subiecților probațiunii se ține în registrele de evidență indicate în nomenclatorul organelor de probațiune.

11. În cazul în care, persoanei condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei i-a fost stabilită în calitate de pedeapsă complementară privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, hotărîrea instanței de judecată urmează să fie înregistrată în registrul de evidență a pedepselor principale.

12. La atingerea vârstei de majorat (18 ani), subiectul probațiunii, în privința căruia activitățile de probațiune continuă, urmează a i se aplica procedurile specifice supravegherii adulților, fapt despre care se indică în darea de seamă lunară a biroului de probațiune.

Secțiunea a 2-a. Dosarul personal de probațiune

13. După înregistrarea actului, în timp de 3 zile lucrătoare, se întocmește dosarul personal de probațiune al subiectului probațiunii în care se acumulează documentele și materialele ce vor fi întocmite pe parcursul perioadei de probațiune.

14. Dosarul personal de probațiune conține, de regulă:

- 1) documentele recepționate din instanța de judecată: dispoziția de executare, angajamentul subiectului semnat în instanța de judecată, hotărîrea instanței de judecată/ordonanța procurorului;

2) documentele întocmite cu privire la comunicarea organelor abilitate despre primirea actului și inițierea activităților de probațiune, precum și despre încetarea acestora: înștiințările expediate instituțiilor de luare și de excludere de la evidență;

3) documentele de control și supraveghere: dovada de înștiințare a subiectului probațiunii, copia actului de identitate, înscrisuri ce confirmă calitatea de reprezentant legal al minorului, fișa drepturilor și obligațiilor, referatul presentințial de evaluare psihosocială a personalității, fișa de evaluare a riscului și nevoilor, planul de probațiune, caracteristici, rapoarte privind: efectuarea întrevederilor, vizitelor la domiciliu, comportamentul în familie sau societate, educarea și îngrijirea copiilor, îndeplinirea obligațiilor stabilite de instanța de judecată; documente cu privire la executarea măsurilor educative, comiterea contravențiilor și infracțiunilor, sesizări, solicitări, demersuri, avertizări, declarații, cereri;

4) documentele privind acordarea asistenței și consilierii: rapoarte privind acordarea tipurilor de asistență, privind activitatea consilierului de probațiune în derularea programelor probaționale individuale sau în grup și alte informații relevante pentru caz;

5) caracteristica și alte materiale socio-educative întocmite în privința deținutului în penitenciar, solicitată de consilierul de probațiune de la instituția penitenciară care a participat la pregătirea către liberare condiționată de pedeapsă înainte de termen.

15. Dosarul personal de probațiune întocmit pentru persoana eliberată din locurile de detenție conține, de regulă, următoarele documente:

- 1) cererea/acordul de asistență psihosocială;
- 2) copia actului de identitate al persoanei;
- 3) copia adeverinței de eliberare din penitenciar, dacă există;
- 4) ancheta psihosocială, realizată de reprezentanții instituției penitenciare;
- 5) planul de probațiune;
- 6) rapoarte, explicații, note informative, îndreptări, declarații.

16. Dosarul personal de probațiune se numerotează conform numărului de ordine generat de baza de date. În aceeași ordine, se înregistrează dosarele recepționate spre executare conform competenței teritoriale din alte subdiviziuni.

17. Documentele ce se conțin în dosar urmează a fi numerotate și înscrise în borderoul dosarului în ordine cronologică, ulterior acestea sunt anexate la dosarul personal de probațiune. Borderoul documentelor se întocmește pe o filă și se anexează la începutul dosarului.

18. În cazul în care subiectul probațiunii informează despre schimbarea domiciliului/reședinței într-o localitate situată în raza teritorială a altui birou de probațiune, consilierul de probațiune, expediază către biroul respectiv, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare, un demers prin care solicită confirmarea că persoana locuiește pe adresa indicată. Informația solicitată urmează să fie verificată în termen de cel mult 10 zile lucrătoare. După primirea confirmării în termen de 3 zile lucrătoare, dosarul personal se expediază după competență pentru continuarea activităților de probațiune. Despre primirea dosarului, în termen de 3 zile lucrătoare se informează biroul de probațiune care l-a expedit.

19. În cazul în care, după recepționarea actului, se stabilește că, subiectul probațiunii a fost înrolat în Forțele Armate ale Republicii Moldova, după confirmarea informației, dosarul personal se expediază în unitatea militară pentru supravegherea militarului pe durata termenului de probă.

20. Subiectul probațiunii are dreptul de a consulta conținutul dosarului personal de probațiune. Apărătorul, mediatorul, reprezentanții organizațiilor care desfășoară activități în domeniul

respectării drepturilor omului sau al ocrotirii persoanelor condamnate, pot consulta conținutul dosarului de probațiune, la cerere și numai cu acordul scris al subiectului probațiunii.

21. Consultarea dosarului personal de probațiune în condițiile pct. 20 se face în prezența consilierului de probațiune desemnat responsabil de caz iar, în lipsa acestuia, în prezența unei persoane desemnate de către șeful biroului de probațiune.

22. Persoanele prevăzute la pct. 20 pot solicita fotocopii din dosarul personal de probațiune în baza unei cereri scrise cu indicarea concretă a documentelor și a numărului de exemplare. Cheltuielile ocazionate de fotocopierea documentelor sunt suportate de persoanele solicitante.

23. În cursul unui proces penal, la solicitarea organelor de drept, consilierul de probațiune pune la dispoziția acestora informații din dosarul de probațiune, fără ca acordul expres al subiectului probațiunii să fie necesar în acest sens.

III. PROCESUL DE PLANIFICARE

Secțiunea 1-a. Întrevederile

24. În cel mult 5 zile lucrătoare de la data recepționării actului, consilierul de probațiune înștiințează subiectul probațiunii pentru a se prezenta la biroul de probațiune în vederea realizării primei întrevederi.

25. Înștiințarea minorului se face prin intermediul părinților sau reprezentanților legali, iar în cazul în care minorul se află în supravegherea unei instituții specializate de stat sau de reabilitare psihologică, prin intermediul administrațiilor acestor instituții.

26. În cazul în care, subiectul probațiunii nu se prezintă la data stabilită, consilierul de probațiune întreprinde măsuri inițiale de căutare prin vizite la domiciliu, la locul de muncă sau de studii, întrevederi cu rude și vecini, apeluri telefonice, contactarea altor surse care ar putea oferi informații despre locul aflării lui.

27. În cazul în care măsurile de căutare nu s-au soldat cu succes, consilierul de probațiune expediază în instanța de judecată demersul cu privire la dispunerea dării în căutare, însoțit de dovezi care demonstrează situația de fapt constatată.

28. Până la realizarea primei întrevederi, consilierul de probațiune, stabilește dacă s-a întocmit sau nu în privința subiectului probațiunii, referatul presentințial de evaluare psihosocială a personalității până la condamnare, iar în cazul în care se constată că, un astfel de referat s-a întocmit, acesta se ia în considerație la întocmirea planului de probațiune.

29. În cazul în care, se constată că referatul de evaluare a fost întocmit de către un alt birou de probațiune, se solicită de îndată transmiterea unei copii a acestuia.

30. Prima întrevedere cu subiectul probațiunii se desfășoară, după caz, și în prezența psihologului din cadrul biroului de probațiune sau a psihologului ce a asistat copilul, care se va expune în privința necesității și tipului de asistență psihologică, care urmează a fi acordată.

31. La prima întrevedere cu subiectul probațiunii, consilierul de probațiune desfășoară următoarele acțiuni:

- 1) asigură, în cazul minorului, prezența reprezentantului legal;
- 2) aduce la cunoștința subiectului probațiunii motivul solicitării prezenței la biroul de probațiune, numele și prenumele consilierului de probațiune, responsabil de caz;
- 3) pune la dispoziția subiectului probațiunii datele de contact ale biroului de probațiune sau, după caz, ale consilierului de probațiune;

4) aduce la cunoștința subiectului probațiunii conținutul hotărârii instanței de judecată sau ordonanța procurorului, a obligațiilor și condițiilor impuse de instanța de judecată/procuror precum și a consecințelor nerespectării acestora, drepturile și obligațiile lui, totodată și activitățile de probațiune care pot fi efectuate de către consilierul de probațiune;

5) explică necesitatea respectării regulilor de conduită în societate, precum și consecințele săvârșirii de noi infracțiuni;

6) explică despre necesitatea înștiințării în scris a consilierului de probațiune, în cazul schimbării domiciliului/reședinței sau părăsirii acestuia pe un termen mai mare de 5 zile.

32. Aspectele aduse la cunoștința subiecților probațiunii se consemnează într-un raport al primei întrevederi, care se semnează de către consilierul de probațiune și subiectul probațiunii. În cazul minorului, raportul primei întrevederi este semnat și de către reprezentantul legal;

33. Un exemplar al raportului prevăzut la pct. 32 se înmânează subiectului probațiunii, sau reprezentantului legal, după caz.

34. În privința minorului, consilierul de probațiune se informează, de regulă:

1) despre persoanele cărora urmează să le fie transmis minorul sub supraveghere pentru a se convinge că acestea sunt capabile să asigure supravegherea lui, în cazul aplicării măsurii respective;

2) dacă reprezentantul legal are o influență pozitivă asupra minorului, este în stare să aprecieze obiectiv gravitatea faptei și poate să exercite un control asupra minorului;

3) despre starea materială a acestuia, în cazul aplicării obligației de a repara paguba victimei, dacă acesta este salarizat, are bursă sau alte proprietăți, dacă el poate repara dauna cauzată. Aceasta nu exclude situația în care părinții sunt de acord, la înțelegere cu partea vătămată, să repare dauna cauzată;

4) despre comportamentul minorului în familie, cât și despre starea sănătății, în cazul aplicării obligației de a urma un curs de reabilitare psihologică;

5) despre locul aflării instituției de învățământ sau de reabilitare psihologică.

35. Întrevederile cu subiectul probațiunii se desfășoară, de regulă, în biroul de probațiune, dar pot fi derulate, după caz, la domiciliul/reședința temporară subiectului probațiunii, la locul de studii sau de muncă al acestuia, ori în alte locuri de executare a obligațiilor impuse persoanei.

36. Periodicitatea întrevederilor cu subiectul probațiunii se stabilește de către consilierul de probațiune, în funcție de nevoile identificate, problemele sociale, nivelul riscului de recidivă, comportamentul subiectului probațiunii pe perioada supravegherii, modul în care respectă obligațiile impuse de instanța de judecată, precum și de necesitatea intervenției în resocializarea lui.

37. Consilierul de probațiune adaptează măsurile de supraveghere și control, precum și pe cele specifice de asistare și sprijin la fiecare subiect al probațiunii, luând în considerație personalitatea, comportamentul social, relațiile în colectiv și familie, infracțiunea comisă precum și altă informație din fișa de evaluare psihosocială pentru minori sau adulți.

38. La întrevederi pot fi invitate și rudele subiectului probațiunii sau alte persoane care pot influența pozitiv asupra comportamentului acestuia.

39. După fiecare întrevedere se întocmește un raport, semnat de consilierul de probațiune și subiectul probațiunii, care se anexează la dosarul personal de probațiune.

Secțiunea a 2-a. Evaluarea riscului și nevoilor

40. Evaluarea inițială a nevoilor cu potențial criminogen se realizează în scopul stabilirii riscului de comitere a noi infracțiuni sau contravenții, a clasei de supraveghere și a planificării executării obligațiilor impuse subiectului probațiunii.

41. În cadrul evaluării situației personale și sociale a subiectului probațiunii:

1) se identifică și prioritizează nevoile cu potențial criminogen ale persoanei aflate în supraveghere și se stabilesc obiective în vederea diminuării acestora;

2) se stabilește diagnoza socială, fază în care se sistematizează și se analizează informațiile obținute în urma investigației sociale în care consilierul de probațiune își formează o concluzie despre modul de abordare a cazului sub aspectul controlului, asistenței și consilierii;

3) se stabilește nivelul riscului și se planifică, în concret, măsuri considerate oportune pentru reducerea riscului de săvârșire a unor infracțiuni.

42. Evaluarea subiectului probațiunii este realizată prin colectarea și analiza informațiilor cu privire la:

1) mediul familial: relațiile din familie, atașament, valori familiale promovate/norme de educație, persoane aflate în întreținere, probleme de familie, stilul parental, asumarea responsabilităților parentale, relația cu familia lărgită, implicarea familiei în susținerea persoanei și soluționarea nevoilor și problemelor acesteia;

2) locuință/adăpost: condițiile de locuit, domiciliul permanent/temporar, regiunea geografică, vecinătate, atitudinea față de situația locativă, legătura cu infracțiunea comisă;

3) școală: nivel de studii, pregătirea profesională actuală, situația școlară (în cazul minorilor), relații cu colegii și profesorii, comportamentul la școală, locul ocupat în colectiv, succes sau eșec școlar, abandon, atitudinea față de pregătirea pe care o urmează, perspective legate de educație, oportunități/restricții educaționale, comunicarea familiei cu școala, legătura cu infracțiunea comisă;

4) rețea socială/grupul de apartenență: poziția în cercul de rude/ prieteni, imaginea familiei în comunitatea locală, apartenența la un grup infracțional, cauza apartenenței (interesele, beneficiile), relațiile pînă și după comiterea infracțiunii în grup, modele de comportament promovate;

5) modalități de petrecere a timpului liber: modalitățile de petrecere a timpului liber, relații sociale, interese, pasiuni, anturaje (rolul în grup, nevoi de valorizare în grup), perspectiva față de timpul liber, legătura cu infracțiunea comisă;

6) locul de muncă: calificări profesionale, stabilitatea la locul de muncă, satisfacție, activitățile curente derulate, program de lucru, date privind angajatorul, relații la locul de muncă, istoricul ultimelor locuri de muncă, atitudinea față de muncă, legătura cu infracțiunea comisă;

7) situația financiară: sursele de venit, explorarea cheltuielilor, modalitățile de folosire a banilor, datorii/plăți restante, atitudinea față de situația financiară, oportunități/restricții, legătura cu infracțiunea comisă;

8) vicii/dependențe: face abuz de alcool/drog, informații privind consumul, tip/frecvență/cantitate, există estimarea riscului de recădere în cercul schimbării comportamentale, motivația pentru schimbare, tratamente administrate anterior, precum și instituțiile responsabile, alte dependențe, precum jocuri de noroc; legătură între consumul de alcool/drog sau alte dependențe și infracțiunea comisă;

9) starea de sănătate fizică și mentală: problemele de sănătate, tipul problemelor mentale/emoționale, forme de manifestare ale afecțiunii, persoane instituții implicate în tratare,

tratament medical, istoricul tratamentelor administrate, rezistență la tensiune/stres, agresivitate/autocontrol, conflicte, depresie, gânduri suicidale, atitudinea față de starea mentală/emoțională, legătura problemelor mentale/emoționale cu infracțiunea comisă;

10) comportamentul infracțional: trecutul infracțional, descrierea, contextul, organizarea modului de săvârșire a faptei (inițiativa, premeditare, instrumente, unelte, etc.), motivație, antecedente penale și comportamentale/sancțiuni, condamnări anterioare, asumarea responsabilității, starea mentală/emoțională înainte, în timpul și după comiterea infracțiunii, participare (poziția în grup), influență alcool/droguri în raport cu infracțiunea comisă, legătura cu victima, atitudinea față de victimă înainte și după comiterea infracțiunii, conștientizarea consecințelor, atitudinea față de prejudiciu, perspectiva asupra comportamentului promovat și asupra celui viitor, planuri stabilite;

11) alte aspecte considerate de către consilierul de probațiune relevante în raport cu analiza realizată.

43. La fiecare arie de investigație avută în vedere în cadrul interviului cu subiectul probațiunii, dintre cele menționate, consilierul de probațiune urmărește și evaluarea disponibilității persoanei pentru schimbare.

44. La realizarea evaluării se vor lua în considerare informațiile conținute în raportul de evaluare întocmit în etapa pre-sentințială, dacă acesta a fost întocmit, precum și, dacă este cazul, informațiile obținute prin contactarea instituțiilor din comunitate sau informațiile cuprinse în evaluarea realizată de unitatea penitenciară, în cazul persoanelor liberate condiționat.

45. Investigarea realizată de consilierul de probațiune poate fi completată, după caz, prin colectarea de informații de la alte surse, precum:

- 1) părinții, alte persoane relevante din mediul familial;
- 2) persoana sau instituția în supravegherea căreia se află subiectul probațiunii;
- 3) cadrele didactice și documentele școlare;
- 4) persoane relevante de la locul de muncă;
- 5) medicii, psihologii, asistenții sociali și alți specialiști – contactarea specialiștilor în evidența cărora se află subiectul probațiunii;
- 6) autoritățile locale, alte instituții în evidența cărora se află persoana evaluată;
- 7) grup de prieteni și alte surse relevante pentru caz – comportamentul persoanei în comunitate și atitudinea comunității față de subiectul probațiunii.

46. Contactarea surselor îndeosebi cele menționate la pct. 45 sbpct. 3) și 4) în scopul colectării sau verificării informației se face cu precauție, fără a periclita imaginea persoanei în colectivitate sau comunitate.

47. Riscul de a comite infracțiuni trebuie corelat cu factorii criminogeni ce pot fi clasificați, după cum urmează:

- 1) factorii statici, care se referă la:
  - a) cariera infracțională - numărul condamnărilor, paternul infracțional;
  - b) infracțiunea comisă - infracțiunea propriu-zisă, timp, loc, circumstanțe, recunoaștere și negare, rolul în infracțiunea comisă.

2) factorii dinamici, dintre cei identificați în urma explorării ariilor menționate la pct. 42.

48. Evaluarea riscului de recidivă se referă la riscul de a comite noi infracțiuni de către subiectul probațiunii care poate fi analizat prin trei nivele: minim, mediu, sporit și se realizează în baza informațiilor colectate în cadrul evaluării nevoilor și situației persoanei.

49. Informația obținută se consemnează, structurat pe domenii, într-un document, numit fișă de evaluare a nevoilor și riscului.

50. Evaluarea se întocmește repetat, pe parcursul perioadei de probațiune, în cazul survenii modificărilor stării psihosociale de la ultima evaluare sau identificării unor noi necesități în cadrul întrevederilor petrecute.

51. În funcție de nivelul de risc pe care fiecare subiect al probațiunii îl prezintă, subiecții probațiunii se împart în următoarele categorii:

1) Categoria I-a, care include, de regulă, subiecții probațiunii cu risc sporit de recidivă, care constituie un real pericol pentru public sau pentru securitatea instituțiilor statului, motivație redusă pentru schimbare (lipsa unui loc de muncă, lipsa spațiului locativ, datorii, pagubă materială, etc.). Întrevederile consilierului de probațiune cu subiectul probațiunii din această categorie se desfășoară minim o dată în lună.

2) Categoria a II-a, care include, de regulă, subiecții probațiunii cu risc mediu de recidivă, ce au obligații stabilite de instanță, angajați oficial/neoficial în câmpul muncii, fără antecedente penale. Întrevederile consilierului de probațiune cu subiectul probațiunii din această categorie se desfășoară o dată în două luni, după caz.

3) Categoria a III-a, care include, de regulă, subiecții probațiunii cu risc scăzut de recidivă, cum ar fi:

- a) angajați/înscriși în câmpul muncii sau la învățătură;
- b) nonviolenți,
- c) motivați sporit pentru schimbare.

Întrevederile consilierului de probațiune cu subiectul probațiunii din această categorie se desfășoară o dată în trei - patru luni, după caz.

52. Subiecții probațiunii incluși în categorii de supraveghere cu nivelul de risc sporit se reevaluează cel puțin o dată la fiecare șase luni și ori de câte ori este necesar.

53. Subiecții probațiunii incluși în categoria de supraveghere cu nivelul de risc mediu vor fi reevaluați minim la un an și atunci când are loc o schimbare în ceea ce privește nevoile criminogene ori executarea obligațiilor.

54. Subiecții probațiunii incluși în categoria de supraveghere cu nivelul risc minim vor fi reevaluați, în cazul în care, are loc o schimbare în ce privește executarea obligațiilor.

Secțiunea a 3-a. Planul de probațiune

55. După finalizarea procesului de evaluare a riscului și nevoilor, dar numai târziu de 30 zile lucrătoare de la prima întrevedere cu subiectul probațiunii, consilierul de probațiune elaborează planul de probațiune cu măsurile și acțiunile care urmează a fi întreprinse.

56. Planul de probațiune se întocmește în scopul determinării și realizării obiectivelor principale de lucru cu subiectul probațiunii. Planul de probațiune este discutat cu subiectul probațiunii și la necesitate poate fi modificat.

57. La elaborarea planului de probațiune, măsurile de probațiune sunt formulate concret și clar, în termeni ușor accesibili persoanei aflate în evidență.

58. Planul de probațiune este structurat pe VI capitole, cuprinzând următoarele informații:

1) Capitolul I „*Introducere*” conține informații referitoare la: numele, prenumele, data și locul nașterii subiectului probațiunii, adresa la care locuiește, infracțiunea săvârșită, numărul hotărârii judecătorești/actului și pedeapsa aplicată, perioada de probațiune, menționându-se data începerii și încetării acesteia, numele și prenumele consilierului de probațiune responsabil de caz;

2) Capitolul II „*Măsurile și/sau obligațiile impuse de instanța de judecată*” în care sunt prezentate condițiile impuse sau obligațiile stabilite în sarcina subiectului probațiunii; sunt descrise mijloacele și modalitățile ce urmează a fi utilizate în vederea asigurării îndeplinirii/verificării acestora;

3) Capitolul III „*Nevoile sau problemele identificate*” face referire la nevoile cu potențial criminogen ale persoanei supravegheate;

4) Capitolul IV „*Riscul săvârșirii unor noi infracțiuni/riscul de a pune în pericol siguranța publică*” conține analiza factorilor menționați la pct. 47 și estimarea nivelului riscului de recidivă;

5) Capitolul V „*Scopul și frecvența întrevederilor dintre consilierul de probațiune și subiectul probațiunii*” conține informații privind calendarul întrevederilor cu persoana supravegheată care au loc, de regulă, la sediul biroului de probațiune sau, după caz, în alte locuri stabilite de consilierul de probațiune și comunicate, în prealabil, persoanei;

6) Capitolul VI „*Aspecte privind implicarea subiectului probațiunii în alte programe dezvoltate de organizații guvernamentale și necomerciale, sub coordonarea biroului de probațiune*”.

59. Măsurile de probațiune se referă la conlucrarea cu familia, voluntarii comunitari și reprezentanții societății civile, precum și autoritățile publice, necomerciale în vederea inițierii și derulării unor programe de resocializare, vizite la domiciliu, legătura permanentă cu persoanele și instituțiile care ar putea furniza date utile în vederea identificării, după caz, a locurilor de muncă disponibile, a cursurilor școlare, precum și a celor de calificare sau recalificare profesională.

60. Planul de probațiune conține măsuri de supraveghere și, după caz, măsuri de asistență și consiliere în capitolul II sau VI. Întrevederile consilierului de probațiune cu subiectul probațiunii sunt corelate cu acțiunile prevăzute în planul de probațiune, fie că sunt de supraveghere, fie că sunt de asistență și consiliere.

61. Planul de probațiune poate fi revizuit, prin intermediul unor anexe ale planului de probațiune, ori de câte ori, în situația subiectului probațiunii, intervin schimbări care influențează nevoile acestuia și riscurile identificate. Anexele fac referire la capitolul care suferă modificări, cu motivarea acestor schimbări.

IV. PROCESUL DE ASISTENȚĂ

Secțiunea 1-a. Asistența și consilierea

62. Asistența și consilierea se acordă, la cerere, de către consilierul de probațiune tuturor categoriilor de subiecți ai probațiunii. Măsurile planificate și corespunzător întreprinse se consemnează în planul de probațiune.

63. Consilierul de probațiune poate include în planul de probațiune măsuri în vederea întăririi rețelei sociale în jurul subiectului probațiunii și a familiei sale, cum ar fi:

1) stabilirea legăturilor cu familia și mediul social, locul de muncă, vecinii, prietenii, profesioniștii din serviciile sociale;

2) identificarea lipsurilor din rețeaua de sprijin și nevoile de sprijin;

3) identificarea resurselor prin care familia își poate atinge obiectivele;

4) sensibilizarea membrilor rețelei asupra situației subiectului probațiunii;

5) mobilizarea rețelei subiectului probațiunii prin găsirea unei persoane de încredere.

64. Acordarea de asistență și consiliere se organizează de către consilierul de probațiune în al cărui teritoriu este domiciliul/reședința temporară subiectului probațiunii.
65. Asistența și consilierea se aplică după procesul de evaluare psihosocială și a investigațiilor realizate pentru stabilirea concluziei din care pot să derive următoarele:
- 1) măsurarea efectelor produse de punerea în aplicare a planului de probațiune;
  - 2) continuarea asistenței pe baza unui plan renegociat și mai bine adaptat situației sau renunțarea definitivă la asistență, în virtutea reușitei sau a eșecului;
  - 3) determinarea dacă planul de probațiune stabilit a fost eficient, dacă problema subiectului probațiunii a fost ameliorată sau soluționată.
66. De câte ori este necesar, se solicită autorităților competente desemnarea unor specialiști în vederea intervenției pentru soluționarea anumitor probleme, cum ar fi: psihologi, asistenți sociali, cadre didactice, medici sau oricare alți specialiști a căror suport este considerat necesar.
67. Asistența și consilierea acordată vizează următoarele tipuri de servicii:
- 1) plasarea în câmpul muncii;
  - 2) asigurarea cu spațiu locativ temporar, inclusiv prin referirea către centrele de plasament pentru care persoanele sunt eligibile;
  - 3) implicarea în programe probaționale;
  - 4) asistența medicală;
  - 5) restabilirea relațiilor cu rudele;
  - 6) întocmirea actelor de identitate;
  - 7) instruirea profesională;
  - 8) acordarea asistenței psihologice, sociale, juridice;
  - 9) altă asistență solicitată.
68. Pentru acordarea asistenței și consilierii enumerate la pct. 67, biroul de probațiune colaborează cu actorii comunitari din rețeaua socială: angajații organelor afacerilor interne, procuraturii, instituțiilor penitenciare, administrației publice locale, protecției sociale, cu instituțiile de învățământ, medicale, cu comunitățile religioase, agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și asociațiile obștești pentru a direcționa subiecții probațiunii către instituțiile specializate.
69. În cazul în care, subiectul probațiunii acceptă serviciile de asistență acordate de către autoritățile publice, organizații necomerciale sau de un specialist în domeniu, consilierul de probațiune îl referă la instituția sau persoana respectivă.
70. Referirea către instituția care oferă servicii de asistență este întocmită în scris în două exemplare, și se semnează de către șeful biroului de probațiune. Un exemplar se înmânează subiectului probațiunii, iar cel de-al doilea se anexează în dosarul personal de probațiune cu confirmarea despre primirea documentului prin semnătură.
71. Consilierul de probațiune contactează instituția/persoana responsabilă pentru a confirma prezentarea sau neprezentarea subiectului probațiunii.
72. În cazul în care subiectul probațiunii nu se prezintă din motive întemeiate, dar nu refuză de a beneficia de servicii de asistență solicitată, consilierul întreprinde măsurile ulterioare:
- 1) coordonează cu instituția o nouă dată de primire a subiectului probațiunii;
  - 2) face modificările de rigoare în planul de probațiune.
73. În cazul în care, subiectul probațiunii nu este satisfăcut de calitatea asistenței sau instituția/specialistul a refuzat de a oferi în continuare asistența solicitată, consilierul de probațiune repartizează subiectul probațiunii la o altă instituție specializată sau inițiază schimbarea tipului de asistență și consiliere.

74. În cazul în care, în privința subiectului probațiunii au fost inițiate servicii de asistență și consiliere, iar el refuză nejustificat continuarea acestora, consilierul de probațiune întocmește un raport de informare pe numele șefului de birou cu introducerea în planul de probațiune a informației de rigoare.

Secțiunea a 2-a. Derularea programelor probaționale

75. Programele probaționale în privința subiecților probațiunii se derulează direct sau în colaborare cu instituțiile din comunitate, de către biroul de probațiune, după aplicarea de către instanța de judecată a obligației „*să participe la programe probaționale*”.

76. În cazul în care, subiectul probațiunii nu are stabilit în hotărârea judecătorească obligația „*să participe la program probațional*”, însă la recomandarea consilierului de probațiune, acesta își exprimă acordul de a participa, consilierul de probațiune include în capitolul II sau VI din Planul de probațiune măsura „*de a frecventa programul probațional*” și derulează programul.

77. Tipul programului probațional și necesitatea acestuia se stabilește de către consilierul de probațiune, după evaluarea psihosocială și a riscului de recidivă.

78. În cazul în care, se constată necesitatea includerii subiectului probațiunii în programul probațional, dar subiectul probațiunii refuză categoric, atunci consilierul de probațiune, expediază în instanța de judecată un demers cu solicitarea emiterii unei încheieri privind includerea obligației „*să participe la program probațional*”.

79. Până la desfășurarea ședințelor de program, consilierul de probațiune efectuează o consiliere individuală cu subiectul probațiunii în vederea analizei percepției față de obligația aplicată, aprecierii nivelului de cultură generală, predispoziției persoanei de a participa la program.

80. Programele probaționale sunt derulate de către consilierii de probațiune care au fost formați în aplicarea lor.

81. Consilierul de probațiune stabilește data începerii programului probațional, fie individual sau în grup, pe perioada de probațiune, în vederea schimbării atitudinilor, convingerilor și comportamentului persoanelor asistate.

82. După finalizarea programului probațional, consilierul de probațiune întocmește o evaluare a subiectului probațiunii pentru stabilirea sporirii sau diminuării comportamentului vizat de specificul programului și impactului programului asupra conduitei persoanei în ansamblu.

83. În cazul în care, în perioada de probațiune este necesară schimbarea programului probațional, consilierul de probațiune implică subiectul probațiunii în programul probațional respectiv.

84. În cazul în care, subiectul probațiunii se eschivează de la frecventarea programului probațional sau de consiliere stabilită ca obligație prin hotărârea instanței judecătorești, după prima absență nemotivată, consilierul de probațiune întocmește un raport de constatare, iar la prezentarea subiectului solicită o explicație și îi explică consecințele neprezentării la programul probațional.

85. În cazul eschivării sistematice de la ședințele de program, impuse prin obligație, consilierul de probațiune înaintează în instanța de judecată/procurorului un demers cu materialele corespunzătoare, solicitând anularea liberării de pedeapsă cu trimiterea executării pedepsei cu închisoarea sau anulării măsurilor educative.

V. CONTROLUL ASUPRA SUBIECȚILOR PROBAȚIUNII

Secțiunea 1-a. Minorii liberați de răspundere sau de pedeapsă penală

86. Minorilor liberați de răspundere sau de pedeapsa penală li se poate aplica măsurile de constrângere cu caracter educativ prevăzute în art. 104 Cod penal. Activitatea de supraveghere a măsurilor de constrângere cu caracter educativ se efectuează, după cum urmează:

§ 1. Avertismentul

87. Avertismentul se face în scris, contrasemnătură, în termen de 15 zile, în sediul biroului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul/reședința temporară minorului, în prezența reprezentantului legal.

88. În cadrul întrevederii, consilierul de probațiune aduce la cunoștința minorului conținutul hotărârii instanței de judecată sau ordonanței procurorului și explică:

a) conținutul avertismentului și consecințele încălcării măsurii de constrângere cu caracter educativ stabilite;

b) consecințele săvârșirii repetate a unei infracțiuni.

89. Dacă din conținutul ordonanței sau hotărârii prin care s-a aplicat măsura de constrângere cu caracter educativ rezultă că minorul prezintă întârziere în dezvoltarea mintală, avertismentul se aduce la cunoștința acestuia în prezența unui psiholog.

90. Consilierul întocmește un raport privind acțiunile întreprinse care se anexează la dosarul personal.

91. Biroul de probațiune imediat, dar nu mai târziu de 5 zile, înștiințează în scris instanța de judecată sau procurorul despre executarea măsurii de constrângere cu caracter educativ și scoate minorul de la evidență.

92. Dacă avertismentul este aplicat concomitent cu o altă măsură de constrângere cu caracter educativ, avertismentul și documentele aferente aplicării lui sunt anexate la dosarul măsurii educative respective.

§ 2. Încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat

93. Încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat presupune obligarea părinților, persoanelor care înlocuiesc sau organelor specializate de stat în exercitarea unui control al comportamentului minorului care ar preveni săvârșirea de noi infracțiuni.

94. Biroul de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul/reședința temporară a minorului, asigură primirea semnăturilor persoanelor responsabile pentru supravegherea minorului.

95. Consilierul de probațiune întocmește actul privind încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat. După semnarea actului privind încredințarea minorului, consilierul de probațiune întocmește un raport privind acțiunile întreprinse, care se anexează la dosarul personal împreună cu înscrisurile ce confirmă calitatea de părinte, tutore, curator sau decizia autorității tutelare de plasare a minorului în instituțiile specializate de stat.

96. La aplicarea măsurii de constrângere cu caracter educativ - plasarea minorului sub supravegherea părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau a organelor specializate de stat, consilierul de probațiune, în termen de 5 zile de la momentul plasării expediază în adresa

autorității tutelare de la domiciliul/reședința temporară minorului un demers prin care informează despre măsura aplicată și solicită monitorizarea familiei și a copilului conform managementului de caz aprobat de autoritatea centrală în domeniul protecției copilului.

97. Biroul de probațiune informează, în termen de 5 zile, instanța de judecată care a examinat cauza în fond sau procurorul despre executarea hotărârii/ordonanței și exclude minorul de la evidență.

§ 3.Obligarea minorului să repara daunele cauzate

98. Biroul de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul/reședința temporară a minorului, în prezența reprezentantului legal și părții vătămate, coordonează stabilirea unui termen rezonabil pentru recuperarea prejudiciului cauzat și a unui grafic de executare a obligației, dacă în hotărârea judecătorească nu e dispus în acest sens.

99. Consilierul întocmește un raport privind acțiunile întreprinse, care va fi anexat la dosarul personal.

100. Biroul de probațiune informează, în termen de 15 zile, instanța de judecată care a examinat cauza în fond sau procurorul privind punerea în executare a obligației minorului de a repara daunele cauzate.

101. Consilierul de probațiune, în baza graficului de executare stabilit, solicită informația de la reprezentantul legal despre măsurile întreprinse pentru îndeplinirea obligației date. În cazul executării integrale a obligației stabilite, consilierul de probațiune solicită prezentarea documentelor confirmative a reparării daunei cauzate.

102. După executarea obligației de reparare a daunei cauzate, biroul de probațiune informează, în termen de 5 zile, instanța de judecată care a examinat cauza în fond sau procurorul despre executarea hotărârii și exclude minorul de la evidență.

§ 4.Obligarea minorului de a urma un curs de reabilitare psihologică

103. În cazul recepționării ordonanței/hotărârii privind aplicarea măsurii de constrângere a minorului de a urma un curs de reabilitare psihologică, în termen de 5 zile, consilierul de probațiune contactează serviciul de asistență psihopedagogică sau un alt serviciu abilitat cu drept de a realiza reabilitarea psihologică a copiilor aflat în raza domiciliului/reședinței temporare a minorului și în comun cu psihologul planifică acțiunile de realizare a măsurii cu caracter educativ.

104. Consilierul întocmește un raport privind acțiunile întreprinse pe care îl anexează la dosarul personal.

105. La aplicarea măsurii de constrângere respective, consilierul de probațiune, exercită un control asupra executării măsurii, prin comunicarea cu psihologul ce realizează programul de reabilitare. După finalizarea cursului de reabilitare psihologică consilierul de probațiune, solicită psihologului un raport de evaluare psihologică, care se anexează la dosarul personal al minorului;

106. Biroul de probațiune informează, în termen de 5 zile de la terminarea cursului de reabilitare psihologică, procurorul/instanța de judecată care a examinat cauza în fond despre executarea ordonanței/hotărârii, anexînd copia raportului de evaluare psihologică și exclude minorul de la evidență.

§5. Obligarea minorului de a urma cursul de învățământ obligatoriu

107. În cazul recepționării ordonanței/hotărârii privind aplicarea măsurii de constrângere a minorului de a urma un curs de învățământ obligatoriu, în termen de 5 zile, consilierul de probațiune contactează instituția de învățământ aflată în raza domiciliului/reședința temporară a minorului și în comun cu managerul instituției de învățământ planifică acțiunile de realizare a măsurii de constrângere cu caracter educativ.

108. Consilierul întocmește un raport privind acțiunile întreprinse pe care îl anexează la dosarul personal.

109. La aplicarea măsurii de constrângere respective, consilierul de probațiune, exercită un control asupra executării măsurii, prin comunicarea cu managerul instituției de învățământ în care este înmatriculat minorul. După finalizarea cursului de învățământ obligatoriu, consilierul de probațiune solicită managerului instituției de învățământ fișa de caracterizare psihopedagogică a minorului și actul ce confirmă absolvirea, care se anexează la dosarul personal al minorului.

110. Biroul de probațiune informează, în termen de 5 zile de la primirea actelor privind urmarea cursului de învățământ obligatoriu, procurorul/instanța de judecată care a examinat cauza în fond despre executarea ordonanței/hotărârii, anexînd copia fișei de caracterizare psihopedagogică a minorului și actul ce confirmă trecerea cursului de învățământ obligatoriu și exclude minorul de la evidență.

§ 6. Obligarea minorului de a participa la un program probațional

111. În cazul recepționării hotărârii/ordonanței privind aplicarea măsurii de constrângere a minorului de a urma un program probațional, în termen de 10 zile, consilierul de probațiune în comun cu minorul și reprezentantul legal stabilește graficul de realizare a programului probațional.

112. Programul probațional este derulat de consilierul de probațiune, sau după caz, poate fi redirecționat la instituțiile specializate.

113. În cadrul întrevederii, consilierul de probațiune aduce la cunoștința minorului și reprezentantului legal conținutul hotărârii judecătorești sau ordonanța procurorului și explică:

a) conținutul programului probațional, termenii și modul de desfășurare a acestuia;

b) consecințele încălcării măsurii de constrângere cu caracter educativ stabilite, prin eschivarea de la participarea la programul probațional.

114. Consilierul întocmește un raport privind acțiunile întreprinse pe care îl anexează la dosarul personal.

115. La aplicarea măsurii respective, consilierul de probațiune exercită un control asupra executării măsurii, după caz, prin comunicarea cu persoana ce realizează programul probațional.

116. După finalizarea programului probațional, consilierul de probațiune solicită persoanei ce a realizat programul probațional o confirmare privind participarea minorului la program, care se anexează la dosarul personal al minorului.

117. Prevederile capitolului IV, secțiunea a 2-a al prezentului Regulament se aplică în mod corespunzător.

118. Biroul de probațiune informează, în termen de 5 zile de la finalizarea programului probațional, procurorul/instanța de judecată care a examinat cauza în fond despre executarea ordonanței/hotărârii, anexînd copia confirmării privind participarea minorului la programul probațional și exclude minorul de la evidență.

Secțiunea 2-a. Persoanele liberate condiționat de răspundere penală

119. Învinuitul căruia prin ordonanță i-a fost suspendată condiționat urmărirea penală pe un termen de 1 an și i s-a stabilit obligația de a participa la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent, devine subiectul probațiunii.

120. Controlul asupra respectării obligațiilor menționate la pct. 119 îl exercită organul de urmărire penală în comun cu biroul de probațiune.

121. În cazul aplicării învinuitului a obligației „*să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent*”, biroul de probațiune asigură executarea obligației conform capitolului IV, secțiunea a 2-a al prezentului Regulament.

122. Biroul de probațiune informează procurorul dacă, în termenul de suspendare condiționată a urmăririi penale, învinuitul a respectat obligația stabilită sau despre neexecutarea ei.

Secțiunea 3-a. Persoanele private de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate

123. Biroul de probațiune expediază avizul și copia hotărârii judecătorești organului abilitat cu dreptul de a dispune eliberarea condamnatului din funcție sau de a-i interzice exercitarea unei anumite activități.

124. În cazul în care organul abilitat nu a adoptat în termen de 3 zile, conform art. 185 alin. (3) din Codul de executare, actul de eliberare din funcția indicată sau de interzicere de a exercita o anumită activitate, biroul de probațiune pornește un proces contravențional în conformitate cu art. 318 din Codul contravențional.

125. Indiferent de faptul dacă persoana condamnată ocupă o anumită funcție sau exercită o anumită activitate, biroul de probațiune ține evidența condamnaților, efectuează controlul respectării de către condamnați a interdicției, stabilite în hotărârea judecătorească, de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, verifică îndeplinirea prescripțiilor hotărârii judecătorești de către administrația organizației în care lucrează condamnatul, precum și de către organele împuternicite să anuleze autorizația privind exercitarea unei anumite activități.

126. Biroul de probațiune, în termen de 5 zile lucrătoare, informează instanța de judecată despre executarea hotărârii.

Secțiunea 4-a. Persoanele private de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept

127. Biroul de probațiune expediază avizul și copia hotărârii judecătorești organelor abilitate cu dreptul de a dispune interzicerea conducerii mijloacelor de transport sau anularea acestui drept.

128. În cazul în care organele abilitate nu au adoptat în termen de 3 zile, conform art. 185 alin. (3) din Codul de executare, actul de interzicere de a conduce mijloacele de transport sau anularea acestui drept, biroul de probațiune pornește un proces contravențional în conformitate cu art. 318 din Codul contravențional.

129. În cazul în care, permisul de conducere nu a fost ridicat de poliție, consilierul de probațiune întocmește un proces-verbal de ridicare a permisului de conducere, și în termen de până la 10 zile, remite autorității competente permisul de conducere ridicat pentru anularea acestuia.

130. Dacă titularul permisului de conducere a fost condamnat printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă cu pedeapsă penală care prevede anularea dreptului de conducere a mijlocului de transport, dreptul de conducere anulat poate fi redobândit după frecventarea programului

probațional antialcoolic și antidrog stabilit de către consilierul de probațiune. Programul probațional se efectuează contra plată în modul stabilit de Guvern.

131. Biroul de probațiune, în termen de 5 zile lucrătoare, informează instanța de judecată despre executarea hotărîrii.

Secțiunea 5-a. Persoanele condamnate la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității

132. Pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se execută la obiecte cu destinație socială de la domiciliul/reședința temporară al condamnatului sau din alte locuri, respectiv pe teritoriul satului, comunei, orașului, municipiului, raionului sau al unităților administrativ-teritoriale învecinate cu cele unde își are domiciliul/reședința temporară condamnatul, determinate de organul de probațiune, în comun cu autoritățile administrației publice locale, iar militarii în termen și cu termen redus condamnați la pedeapsa nominalizată execută această pedeapsă în unitatea militară, la obiectele stabilite de comandantul unității militare.

133. Munca neremunerată în folosul comunității se execută de la 2 la 4 ore pe zi, în afara timpului activității de bază sau de studii. În cazul condamnatului care nu este antrenat în activități de bază sau de studii, la solicitarea sau cu acordul acestuia, pedeapsa poate fi executată pînă la 8 ore pe zi.

134. Munca neremunerată în folosul comunității poate fi executată, ca excepție, și în zilele de duminică și în zilele de sărbătoare nelucrătoare, însă nu poate fi executată în timpul nopții sau în condiții vătămătoare, în locuri periculoase ori care prezintă risc pentru sănătatea sau integritatea persoanelor condamnate ori pentru dezvoltarea minorilor condamnați.

135. Evidența și controlul asupra comportamentului persoanelor condamnate la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se exercită conform Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1643 din 31 decembrie 2003.

Secțiunea 6-a. Persoanele condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, persoanele condamnate cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare, persoanele liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, persoanele ce le-au fost înlocuită partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, femeile gravide și persoanele care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani cărora le-a fost amînată executarea pedepsei

136. În privința persoanelor condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, persoanelor condamnate cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare, persoanelor liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, persoanelor ce le-au fost înlocuită partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, femeile gravide și persoanele care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani cărora le-a fost amînată executarea pedepsei, consilierul de probațiune efectuează o evaluare permanentă a cazului, urmărește permanent modul în care subiectul probațiunii respectă măsurile/obligațiile ce îi sunt impuse, modificările apărute în situația lui și apreciază în ce măsură aceste schimbări influențează riscul de a comite noi infracțiuni.

137. În cazul în care, se constată prezența unor factori criminogeni sporțiți, consilierul de probațiune expediază în instanța de judecată, un demers, cu solicitarea includerii unor obligații suplimentare.

138. În cazul în care, instanța de judecată i-a stabilit subiectului probațiunii obligații, consilierul de probațiune întreprinde măsuri de control asupra executării acestor obligații.

139. În cazul stabilirii subiectului probațiunii a obligației „să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința temporară fără consimțământul organului competent”, consilierul de probațiune, solicită periodic de la Inspectoratul de Poliție și autoritățile publice locale din localitatea unde domiciliază subiectul probațiunii, informația despre orice modificare intervenită în privința schimbării domiciliului/reședinței și periodic, solicită de la subiectul probațiunii, informații privind executarea obligației stabilite prin hotărîrea judecătorească.

140. În cazul în care, subiectului probațiunii i-a fost aplicată de către instanța de judecată obligația „să nu frecventeze anumite locuri”, consilierul de probațiune, solicită informații și de la inspectorul de sector privind respectarea obligației respective, iar în cazul obținerii informației din alte surse despre încălcarea interdicției de a frecventa anumite locuri, consilierul de probațiune solicită explicație de la subiectul probațiunii și verifică veridicitatea declarațiilor.

141. În cazul stabilirii subiectului probațiunii a obligației „să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau de boală venerică”, consilierul de probațiune, înștiințează instituția medicală specializată, anexînd copia hotărîrii judecătorești și solicită periodic informația în scris de la subiectul probațiunii despre măsurile întreprinse privind executarea obligației. Totodată, se solicită prezentarea documentelor confirmative privind executarea obligației. Informația poate fi solicitată atît de la subiectul probațiunii, cît și de la membrii familiei sale. După finalizarea tratamentului, se solicită de la instituția medicală confirmarea în scris a urmării tratamentului de către subiectul probațiunii.

142. În cazul în care, subiectul probațiunii nu se prezintă la instituția medicală pentru urmarea tratamentului de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau boală venerică, consilierul de probațiune solicită de la subiectul probațiunii explicație în scris privind motivul neprezentării.

143. În cazul aplicării subiectului probațiunii a obligațiilor „să participe la programe probaționale” executarea acestora se asigură conform capitolului IV, secțiunea a 2-a al prezentului Regulament.

144. În cazul stabilirii subiectului probațiunii a obligației „de a acorda o susținere materială familiei victimei sau de a repara daunele cauzate în termenul stabilit de instanță”, consilierul de probațiune menține legătura cu familia victimei, persoana fizică sau juridică, căreia i-a fost cauzată dauna și solicită informația privind executarea obligației de către subiectul probațiunii.

145. În cazul în care, subiectul probațiunii nu îndeplinește obligația menționată la pct. 144 pînă la expirarea termenului stabilit de instanța de judecată, sau a executat necorespunzător obligația „de a repara dauna cauzată”, se consideră eschivare de la îndeplinirea obligației. În cazul dat, consilierul de probațiune solicită în scris de la subiectul probațiunii explicație privind motivul neexecutării obligației.

146. În cazul stabilirii subiectului probațiunii a obligației „de a presta ore de muncă neremunerate în folosul comunității”, consilierul de probațiune întreprinde măsurile corespunzătoare conform capitolului V, secțiunea a 5-a al prezentului Regulament.

147. În cazul aplicării subiectului probațiunii a obligației „de a fi supus monitorizării electronice” consilierul de probațiune, întreprinde măsurile necesare în conformitate cu prevederile Regulamentului privind monitorizarea electronică a persoanelor, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 1322 din 8 decembrie 2016.

148. În cazul în care, subiectul probațiunii încalcă condițiile probațiunii sau obligațiile stabilite de instanța de judecată, consilierul de probațiune îl avertizează în scris.

149. Avertizarea face referire la motivele de fapt care au determinat aplicarea acesteia, respectiv la măsura sau obligația încălcată și la consecințele la care se expune subiectul probațiunii dacă va continua să înregistreze abateri în respectarea măsurilor și obligațiilor.

150. Avertizările aplicate subiectului probațiunii se cumulează pe perioada unui an calendaristic, indiferent de tipul obligației încălcate.

151. Dacă se constată că după cumularea a două avertizări, subiectul probațiunii se eschivează în continuare de la respectarea condițiilor probațiunii sau obligațiile stabilite, consilierul de probațiune informează șeful biroului de probațiune pentru înaintarea unui demers în instanță, solicitând anularea liberării de pedeapsa penală cu trimiterea subiectului pentru a executa pedeapsa stabilită prin hotărârea instanței de judecată.

152. În cazul în care, subiectul probațiunii informează în scris biroul de probațiune despre intenția sa de a părăsi domiciliul/reședința pe un termen mai mare de 5 zile, înștiințarea se înregistrează în Registrul de evidență a corespondenței de intrare și se vizează de șeful biroului de probațiune.

153. În cazul în care, subiectul probațiunii informează consilierul cu privire la părăsirea temporară a domiciliului/reședinței, dar situația acestuia rămîne neschimbată sub aspectul riscului sau a nevoilor evaluate, consilierul de probațiune solicită o declarație din partea persoanei în care să se indice perioada și locul deplasării, atașarea dovezilor în susținerea necesității efectuării deplasării, precum și comunicarea datei revenirii la domiciliu/reședință. Frecvența întrevederilor dintre consilierul de probațiune și subiectul probațiunii, respectiv calendarul întrevederilor, nu se modifică în acest caz, supravegherea continuînd conform planului la data revenirii subiectului probațiunii.

154. În cazul schimbării de către subiectul probațiunii a domiciliului/reședinței permanent, dosarul personal se expediază prin scrisoare recomandată și cu aviz de recepție - biroului de probațiune de la noul domiciliu/reședință temporară.

155. În cazul în care, subiectul probațiunii și-a schimbat domiciliul/reședința temporară fără înștiințarea consilierului de probațiune, se solicită informații de la rude, vecini, confirmare de la primărie și se întocmește un raport privind încălcarea condițiilor probațiunii.

156. În cazul în care, subiectul probațiunii a părăsit domiciliul/reședința temporară și locul aflării lui nu este cunoscut, consilierul de probațiune întreprinde măsuri de căutare, inclusiv verificarea traversării frontierei de stat în sistemul informațional și dacă acestea nu s-au soldat cu succes, expediază în instanța de judecată un demers, solicitînd dispunerea dării în căutare.

157. În cazul în care, subiectul probațiunii este anunțat în căutare în temeiul unei hotărîri judecătorești și perioada de probațiune expiră, atunci pînă la expirarea perioadei de probațiune, consilierul de probațiune înaintează un demers în instanța de judecată, prin care solicită anularea condamnării și trimiterea subiectului probațiunii pentru a executa pedeapsa privațiunii de libertate.

158. În cazul în care, subiectul probațiunii a comis o nouă infracțiune și nu s-a aplicat arestul preventiv, acțiunile de probațiune continuă pînă la emiterea unei hotărîri judecătorești definitive, solicitîndu-se de la procuratură informația cu privire la statutul procesual al subiectului probațiunii sau informația de la instanța de judecată privind emiterea unei hotărîri judecătorești definitive.

159. Dacă în perioada de probațiune, subiectul probațiunii comite o nouă infracțiune, pînă la emiterea hotărîrii judecătorești, biroul de probațiune înștiințează în scris organul care examinează cauza penală (procuratura sau instanța de judecată), iar la expirarea perioadei de probațiune, subiectul probațiunii se exclude de la evidență.

Secțiunea 7-a. Persoanele amnistiate sau grațiate

160. În cazul amnistiei, căreia urmează a fi aplicate prevederile art. 107 din Codul penal și va fi posibil de liberat de executarea în continuare a pedepsei, fie reducerea pedepsei sau pedeapsa va fi comută, biroul de probațiune examinează situația fiecărui condamnat și, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art. 470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează copii ale documentelor justificative din dosarul personal de probațiune, dovezile motivelor de fapt și de drept invocate.

161. În cazul în care Președintele Republicii Moldova emite decretul privind grațierea persoanei condamnate, biroul de probațiune, în termen de cel mult 5 zile de la data publicării acestuia, informează șeful statului și instanța de judecată care a examinat cauza în fond despre executare, iar în cazul comutării pedepsei, și despre preluarea executării sau imposibilitatea executării decretului.

162. Biroul de probațiune informează anual, pînă la expirarea termenului de probațiune, Președintele Republicii Moldova asupra comportamentului condamnatului. La expirarea termenului de probațiune stabilit, biroul de probațiune, în termen de 5 zile, comunică Președintelui Republicii Moldova și instanței judecătorești care a examinat cauza în fond despre încetarea măsurilor de supraveghere.

Secțiunea 8-a. Persoanele eliberate din locurile de detenție care au solicitat asistență postpenitenciară

163. Asistența postpenitenciară se acordă persoanelor eliberate din detenție înainte de termen și persoanelor eliberate la termen.

164. Asistența postpenitenciară presupune acțiuni desfășurate individual sau în grup, orientate spre dezvoltarea personală a subiectului probațiunii, suportul pentru acesta în situații de criză în vederea soluționării problemelor apărute în viața sa socială după detenție.

165. Asistența postpenitenciară vizează aspecte precum:

- 1) prezentarea informației despre posibilitățile de acordare a locului de trai;
- 2) acordarea suportului în căutarea unui loc de muncă;
- 3) acordarea suportului pentru plasarea centre de plasament;
- 4) acordarea suportului în perfectarea buletinului de identitate și a altor documente necesare subiectului probațiunii;
- 5) organizarea și implicarea în programe probaționale;
- 6) consilierea pentru soluționarea diverselor probleme sociale și psihologice;
- 7) implicarea, cu ajutorul autorităților publice, organizațiilor necomerciale din domeniul psihologic, medical și social, în soluționarea problemelor subiecților probațiunii;
- 8) orice alt fel de asistență prevăzută de legislație.

166. Asistența postpenitenciară se efectuează în baza acordului semnat între biroul de probațiune, în persoana consilierului de probațiune și persoana liberată din locurile de detenție.

167. Acordul de asistență postpenitenciară, va prevedea în mod obligatoriu:

- 1) categoria serviciilor de asistență psihosocială ce urmează a fi acordate persoanelor liberate din locurile de detenție;
- 2) instituțiile implicate în soluționarea problemelor psihosociale;
- 3) programele probaționale ce urmează a fi derulate;

- 4) obligația consilierului de probațiune de a păstra confidențialitatea datelor de care a luat cunoștință;
- 5) modul de asistare a minorului de reprezentantul său legal;
- 6) condițiile de reziliere și de modificare a acordului;
- 7) durata acordării asistenței postpenitenciare.

VI. DEMERSURILE CONSILIERULUI DE PROBAȚIUNE ȘI PARTICIPAREA ÎN PROCESELE DE JUDECATĂ

168. Consilierul de probațiune întocmește demersuri în instanța de judecată și participă în procesele de judecată pentru inițierea următoarelor acțiuni:

1) anularea amânării executării pedepsei de către femeile gravide și persoanele care au copii în vârstă de pînă la 8 ani (art. 96 din Codul penal), liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate;

2) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art. 67 din Codul penal);

3) anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea subiectului probațiunii pentru executarea pedepsei neexecutate (art. 90 și 91 din Codul penal);

4) darea în căutarea subiecților probațiunii care se eschivează de organele de probațiune;

5) executarea sentinței în cazul existenței altor hotărîri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărîri;

6) liberarea de pedeapsă sau aplicarea pedepsei mai blînde în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv;

7) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art. 275 din Codul de executare);

8) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripție ale executării sentinței de condamnare (art. 97 din Codul penal);

9) explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor;

10) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către subiecții probațiunii.

169. În decursul perioadei de probațiune, consilierul de probațiune este în drept să înainteze în instanța de judecată un demers cu propunerea de a anula, în întregime sau parțial, obligațiile stabilite anterior subiectului probațiunii ori de a stabili altele noi, indiferent de situația în care instanța a stabilit sau nu obligații persoanei.

170. În cazul în care, după expirarea a cel puțin jumătate din perioada de probațiune, subiectul probațiunii cu suspendarea condiționată a executării pedepsei a avut comportament corect și exemplar, a reparat integral dauna, biroul de probațiune este în drept să înainteze un demers în instanța de judecată pentru pronunțarea unei încheieri cu privire la anularea condamnării și stingerea antecedentelor penale. Prevederile prezentului punct nu se aplică în cazul în care persoana condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei are stabilită și o pedeapsă complementară, pînă la executarea integrală a pedepsei complementare.

171. În cazul în care, persoana condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în decursul perioadei de probațiune, încalcă în mod sistematic obligațiile stabilite sau, pînă la expirarea perioadei de probațiune, nu a executat cu rea-voință obligația de a repara dauna cauzată, biroul de probațiune este în drept să expedieze un demers în instanța de judecată, pentru

pronunțarea unei încheieri cu privire la anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și trimiterea subiectului probațiunii pentru a executa pedeapsa stabilită prin hotărîrea instanței de judecată.

172. În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvîrșește în perioada de probațiune o nouă infracțiune din imprudență sau o infracțiune intenționată mai puțin gravă, biroul de probațiune, în funcție de evaluarea riscului de recidivă și de respectarea planului de probațiune de către subiectul probațiunii, expediază un demers în instanța de judecată cu propunerea de a anula sau de a menține condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

173. La atingerea de către copil a vârstei de 8 ani după amînarea executării pedepsei în baza art. 96 din Codul penal, consilierul de probațiune, în funcție de nivelul de corectare și resocializare a subiectului probațiunii, expediază în instanța de judecată un demers cu una din următoarele propuneri:

- 1) să libereze subiectul probațiunii de executarea părții neexecutate a pedepsei;
- 2) să înlocuiască partea neexecutată a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă;
- 3) să trimită subiectul probațiunii în instituția corespunzătoare pentru executarea părții neexecutate a pedepsei.

VII. ÎNCETAREA ACTIVITĂȚILOR DE PROBAȚIUNE

174. Încetarea activităților de probațiune presupune și scoaterea subiectului probațiunii de la evidență. Scoaterea de la evidență are loc în cazul:

- 1) executării efective și integrale a pedepsei;
- 2) decesului persoanei condamnate;
- 3) adoptării unei hotărîri de achitare a persoanei condamnate în cursul executării pedepsei sau trimiterii spre executare a hotărîrii judecătorești;
- 4) intervenirii unei legi penale noi care exclude caracterul penal al faptei în cursul executării pedepsei sau trimiterii spre executare a hotărîrii judecătorești;
- 5) intervenirii unui act de amnistie totală în cursul executării pedepsei sau trimiterii spre executare a hotărîrii judecătorești;
- 6) intervenirii unui act de grațiere totală în cursul executării pedepsei sau trimiterii spre executare a hotărîrii judecătorești;
- 7) intervenirii prescripției executării hotărîrii judecătorești de condamnare;
- 8) respectării condițiilor de probațiune și expirării perioadei de probațiune;
- 9) emiterii de către instanța de judecată a hotărîrii privind anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, anularea suspendării parțiale a executării pedepsei cu închisoare, anularea liberării condiționate de pedeapsa înainte de termen, sau anularea amînării executării pedepsei;
- 10) pronunțării în privința subiectului probațiunii a unei noi hotărîri de condamnare rămasă definitivă;
- 11) remiterii dosarului personal în altă subdiviziune teritorială în legătură cu schimbarea domiciliului/reședinței subiectului probațiunii;
- 12) în alte împrejurări prevăzute de lege.

175. În cazul în care a expirat perioada de probațiune (art. 90 din Codul penal) sau termenul liberării condiționate de pedeapsă (art. 91 din Codul penal), iar demersul privind anularea liberării de pedeapsă pentru executarea pedepsei privative de libertate se află în examinare,

subiectul probațiunii se scoate de la evidență înștiințând instanța de judecată despre expirarea termenului.

176. Consilierul de probațiune participă la ședințele de judecată în vederea susținerii demersului, cu informarea despre faptul că subiectul probațiunii a fost scos de la evidență în legătură cu expirarea perioadei de probațiune.

177. Subiecții probațiunii liberați de pedeapsă sau de răspundere penală sunt scoși de la evidență cu întocmirea de către consilierul de probațiune a rapoartelor, care se păstrează în dosarele personale ale acestora. Data scoaterii subiectului probațiunii de la evidență, trebuie să coincidă cu ziua finalizării perioadei de probațiune sau termenului de pedeapsă rămas neexecutat.

178. Subiecții probațiunii cărora le-a fost amânată executarea pedepsei în baza art. 96 din Codul penal, pot fi scoși de la evidență numai în baza hotărârii instanței de judecată emisă la demersul consilierului de probațiune.

179. Despre scoaterea de la evidență, în termen de 5 zile de la expirarea termenului, consilierul de probațiune informează în scris, organul care a emis actul.

180. După realizarea procesului de asistență acordat în baza acordului de asistență psihosocială sau renunțarea subiectului probațiunii la acest proces, consilierul de probațiune întocmește un raport pe numele șefului biroului de probațiune și ulterior îl anexează la dosar cu scoaterea subiectului probațiunii de la evidență.